FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44720
Nom: Cultura i migració
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 15
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
2259 - Màster Universitari en Migracions	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2259 - Màster Universitari en Migracions	Cultura i migració	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VILLARROYA SOLER EDELIA

RESUM

Després de la impartició de la primera assignatura, on es dota a l'alumnat dels coneixements bàsics, en aquest segon mòdul, es proposa l'anàlisi d'arguments més específics i de temàtiques de creixent actualitat i rellevància en l'estudi de la mobilitat humana. Es tracta d'una assignatura que ampliarà i s'assentarà els coneixements adquirits en l'assignatura anterior, més extensa i general. Es planteja aquí un enfocament dialèctic, aplicat i crític dels coneixements teòrics prèviament adquirits. Així i tot, la matèria, igual que tot el pla d'estudis, està estructurada des d'aspectes més generals fins als més específics. En primer lloc, s'aborden qüestions com el projecte migratori, la memòria, les identitats en les seves diferents transmissions intergeneracionals i el retorn. En un segon moment s'analitzen les repercussions de les migracions en l'estructura familiar, la intervenció en la comunitat juntament a l'anàlisi de la distribució urbana i la seva relació amb les polítiques d'integració en general i especialment en l'àmbit escolar. Finalment s'estudia la migració des del punt de vista de la geografia humana i de les diferents generacions. En tota aquesta assignatura està molt present la perspectiva de gènere.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es racomana haver cursat el mòdul anterior.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2259 - Màster Universitari en Migracions

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Adquirir una visió general d'un itinerari d'«inserció» adequat: conèixer els recursos existents i les vies d'accés; adquisició d'un coneixement adequat del col·lectiu diana i la seua situació real.

Adquirir un coneixement adequat de les necessitats del col·lectiu immigrant.

Conèixer els efectes socials del fenomen migratori des de la doble perspectiva dels països d'origen i dels països d'arribada.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir al disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Posseir i comprendre coneixements que aporten una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o l'aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Que els estudiants adopten una postura coherent i integrada respecte a les dissensions entre els teòrics.

Que els estudiants adquirisquen un llenguatge que els permeta expressar els conceptes amb propietat.

Que els estudiants apliquen els seus coneixements i habilitats a la comprensió d'un camp d'estudi relacionat amb les migracions i el domini de les habilitats i els mètodes d'investigació relacionats amb aquest camp.

Que els estudiants coneguen els models teòrics provinents de diferents àrees de coneixement i s'acostumen a manejar els fets i les dades empíriques que intenten corroborar les hipòtesis derivades d'aquests models.

Que els estudiants estiguen preparats per a identificar, prevenir i actuar davant l'abús sexual infantil, la violència de gènere i el tràfic de persones.

Que els estudiants estiguen preparats per a la gestió i la coordinació de qüestions migratòries.

Que els estudiants manegen l'anàlisi del procés migratori i d'aculturació en grups, família i individus.

Que els estudiants manegen les caracteritzacions de gènere i la seua interacció en les dinàmiques migratòries.

Que els estudiants manegen les dinàmiques de les segones/terceres generacions.

Que els estudiants manegen les fets i dades empíriques sense arribar a conclusions ràpides i prematures.

Que els estudiants mostren capacitat de reflexió i discussió sobre les raons socials i històriques de la migració.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser sobretot autodirigida o autònoma.

Que els estudiants puguen crear i fomentar polítiques de cooperació internacional.

Que els estudiants puguen dissenyar, gestionar i valorar programes d'atenció a grups humans amb mobilitat poblacional.

Que els estudiants sàpien aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb les migracions.

Que els estudiants sàpien comunicar les seues conclusions (i els coneixements i raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants sàpien concebre, dissenyar i desenvolupar investigació científica sobre l'esdeveniment de la migració que permeta un adequat exercici professional docent i investigador.

Que els estudiants sàpien generar hipòtesis alternatives a les usuals segons els models teòrics imperants en la mobilitat humana.

Que els estudiants sàpien sensibilitzar i prevenir conductes i actituds xenòfobes, racistes i dogmàtiques tant en la població d'acolliment com en els diferents grups de migrants.

Que els estudiants sàpien valorar amb sentit crític els continguts de les matèries des d'una perspectiva tant sociocultural com individual, per a aplicar-los al futur exercici professional.

Que els estudiants siguen capaços d'impulsar els principis d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones i d'accessibilitat al mercat laboral dels col·lectius desfavorits.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Que els estudiants siguen capaços d'originar les «bones pràctiques» en l'àmbit de la cooperació i el desenvolupament internacional.

Que els estudiants siguen capaços de desenvolupar polítiques migratòries eficaces.

Que els estudiants siguen capaços de desenvolupar un esperit crític que els permeta una visió àmplia i global de les migracions.

Que els estudiants siguen capaços de fomentar la cultura de pau i la propagació dels valors democràtics.

Que els estudiants siguen capaços de llegir bibliografia especialitzada en les migracions i realitzar una anàlisi crítica, avaluació i síntesi aplicables en la seua praxi professional i investigadora.

Que els estudiants siguen capaços de promoure la cohesió social per mitjà de la lluita contra la discriminació, l'explotació i les desigualtats socials tant en l'àmbit local, nacional i europeu com internacional.

Que els estudiants utilitzen tota la seua preparació per a fomentar el relativisme cultural enfront de l'etnocentrisme, des d'una anàlisi respectuosa de les diferències.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Contextos socials i projectes migratoris

Contextos dels països d'origen i possibilitats d'elaboració de projectes migratoris. Projectes migratoris i negociacions familiars. Tipus de projectes i tipus de relacions amb la societats de residència i d'origen. El nexe entre migracions internacionals i desenvolupament.

2. Les migracions forçades i el refugi

S'aprofundeix en les causes de les migracions forçades. Els processos de reconeixement de l'estatus de la persona refugiada. El rol de l'ACNUR. Anàlisi comparada de programes internacionals i nacionals dassistència a persones refugiades. En particular, els programes del CEAR a Espanya i a la Comunitat Valenciana.

3. Teories i polítiques comparades sobre la integració dels immigrants

Experiències migratòries i negociacions d'identitat. Diferents models d'aculturació i d'inserció en les societats d'arribada. Anàlisi comparada de polítiques i programes d'inserció de migrants en les societats d'arribada. La família migrant: models i tipologia (família refugiada, família immigrant, família transnacional, família multi-partida). Les polítiques de reunificació familiar en els diferents països. Processos d'adaptació de les famílies que es queden a pàtria.

4. Migració i integració urbana

Efectes de la globalització en els canvis socioeconòmics de la societat; la reorganizción social i espacial de les ciutats; la fragmentació de les ciutats; espais de segregació; guetització de les poblacions de diferent origen ètnico. Les desigualtats socials i espacials en les modernes societats; el problema de la integració en el teixit urbà; l'espai urbà com a lloc estratègic de reivindiación social, política, econòmica, cultural. Els models d'integració en les societats multiculturals.

5. Migració i generacions

Nens/es treballadors migrants. Nens/es migrants no acompanyats. Tracta de nens/es. Instruments internacionals de protecció dels nens/es. Mecanismes de protecció: presentació d'exemples en diferents països. El concepte de segones generacions en la sociologia moderna. Anàlisi comparada de la situació de les segones generacions en diferents països. Les segones generacions que es queden al país d'origen. Les terceres generacions: estudis més recents. Els/les estudiants internacionals. Ancians/es com a subjectes actius de les migracions internacionals. Els/les ancians/es com a subjectes passius de les migracions internacionals.

6. Migració i gènere

La migració femenina: anàlisi de l'impacte en les societats d'origen i en les relacions de gènere. Dones immigrants i polítiques socials. El tràfic i explotació sexual: prostitució i migració. Els convenis i les plataformes jurídiques de protecció de les dones migrants. En particular, els programes d'assistència a dones migrants a Espanya ia la Comunitat Valenciana.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	150,00
Sense docència	0,00
Total hores	**150,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	10,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	75,00
Estudi i treball autònom	100,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	**225,00**

METODOLOGIA DOCENT

La docència s'imparteix fonamentalment a través d'un sistema de classes presencials, de caràcter teòric i pràctic. La classe teòrica permet la introducció i desenvolupament del contingut teòric de cada tema. Les classes pràctiques, a través de la il·lustració dels continguts, faciliten l'aprenentatge de l'alumnat en permetre una relació més dinàmica i propera amb els mateixos. No obstant això, també és important la realització de seminaris o altres tasques complementàries proposades pel professorat, com la realització de treballs. Amb aquest tipus de tasques es fomenta el treball autònom o en grup, però també i de manera rellevant, l'adquisició de destreses que fa a la presentació i redacció de temes. Les tutories constitueixen el mitjà a través del qual el professorat orienta i supervisa l'alumnat en l'elaboració de les activitats complementàries, en particular, i resol els seus dubtes o dificultats relacionades amb la matèria, en general. En definitiva, a través de les tutories, que faciliten una relació més propera i directa, el professorat guia l'alumnat en la construcció del seu coneixement.

AVALUACIÓ

Ja que s'avaluen els continguts segons les seves àrees temàtiques s'utilitzaran diferents metodologies d'avaluació: proves objectives, exàmens de preguntes curtes, exàmens de desenvolupament i formulació d'assajos.

SISTEMES D'AVALUACIÓ
SE1.- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves orals, escrites o d'acompliment de destreses. Este apartat constituïx el 80% de la qualificació final.
SE2.- Presentació oral o escrita d'informes, treballs individuals o en grup, casos clínics, resolució de problema i maneig de proves diagnòstiques. Este apartat constituïx el 20% de la qualificació final.

Ambdós sistemes davaluació són recuperables en segona convocatòria.

Requisits mínims: Per superar la signatura, tant a primera com a segona convocatòria, s'ha d'obtenir com a mínim, la qualificació de 5 punts sobre 10 a la qualificació final.

BIBLIOGRAFIA

- Arendt, H. (1982). «Le déclin de lEtat-Nation et la fin des droits de lhomme » in Limpérialisme, Paris, Fayard.
- Giménez, C. (2019). Teoría y práctica de la mediación intercultural. Diversidad, conflicto y comunidad. Madrid. Reus.
- Jovelin E. (2005). Vivre la discrimination, vivre la différence, In Manuel Boucher (éd.). Discriminations et ethnicisations. Combattre le racisme en Europe, Ed. de lAube
- Levitt, Peggy y Nina Glick Schiller. (2004). Perspectivas internacionales sobre migracion: conceptualizar la simultaneidad Migracion y Desarrollo # 3. Segundo semestre. (pp. 60-91).
- Loic Wacquant. (2007). La estigmatización territorial en la edad de la marginalidade avanzada,

Usinos43(3):193-199 (disponível pdf). Massey, D.S. (2017). Comprender las migraciones internacionales. Teorías, prácticas y políticas migratorias. Barcelona. Bellaterra.
- Oso, L., López, A. y Muñoz, J. (2023). Sociología de las migraciones. Madrid. Síntesis.
- Sahuquillo, P., Riquelme, V. y Cánovas, P. (2022). Educación, familias e infancia: desafíos y propuestas. Tirant lo Blanch.
- Simmel, G. (1979). "Digressions sur l'étranger" in Fritsch P. & Joseph, I. (Ed.), Lécole de Chicago: naissance de l'écologie urbaine, Paris, Champ Urbain.
- Touraine A. (1994). Quest ce que la démocratie? Ed. Le livre de poche. Biblio essai.
- Wihtol de Wenden C. (2014). El fenómeno migratorio en el siglo XXI. Ciudad de México. Fondo de Cultura Económica.
- Zhou, Min. (1997). Segmented Assimilation, Issues, Controversies, and Recent Research on the New Second Generation International Migration Review Vol. 31, Num. 4. Invierno.